

VINDFORMATION

N Y H E D E R F R A V I N D M Ø L L E I N D U S T R I E N

nr 40 • november 2005

**COPENHAGEN OFFSHORE WIND
EN KÆMPE SUCCES**

**MINDRE BLUS PÅ LAMPEN
NYE REGLER FOR LYS PÅ VINDMØLLER**

INDHOLD

S. 3

LEDER

Slut med blinkende lys på nye vindmøller

S. 4

VERDENSELITEN TIL KØBENHAVN

Copenhagen Offshore Wind udviklede sig til en begivenhed i verdensklasse

S. 6

MØRKET SÆNKER SIG...

Nye regler om flymarkering sikrer, at de store møller slipper for de kraftige, blinkende lamper

S. 8

MYTER STOPPER VINDMØLLER

Det kniber med at få opstillet nye vindmøller i Danmark. Men ofte bunder borgernes og politikernes skepsis i fejlinformation eller mytedannelse

S. 10

SAMARBEJDE ER NØGLEN TIL SUCCES

Vindmøllebranchen er blevet en global industri, og det stiller store krav til underleverandørerne

S. 12

VI SKAL VÆRE STOLTE

Vindmølleindustrien har fået ny bestyrelsesformand. Og Søren F. Knudsen er stolt af branchen

VINDFORMATION nr. 40, november 2005. Udgives af Vindmølleindustrien. Må gerne citeres med kildeangivelse.

Redaktionen er afsluttet den 4. november 2005. Ansvh. redaktør: Bjarne Lundager Jensen. Redaktør: Stephan Ghisler. Redaktion: Lizette Westh Jensen.

Design og produktion: Diverse Design. Tryk: From & Co. A/S. ISSN 1395-7465. Illustration: side 8-9: Jens Hage. Forsidemontage: Mikael Trægårdh.

Foto: side 3: Siemens, side 4-5: Bella Center og Jørgen True, side 6-7: Getty Images, side 10-11: Polfoto og NASA, side 12: LM Glasfiber.

Abonnement er gratis i Danmark og bestilles på e-mail danish@windpower.org eller fax 33 73 03 33. Tidligere numre af Vindformation kan hentes på WINDPOWER.ORG

SLUT MED BLINKENDE LYS

Vindmølleindustrien er inde i meget voldsom teknologisk udvikling, hvor møllernes kapacitet fordobles cirka hvert fjerde år. Først og fremmest bliver møllerne stadig større og højere, hvilket er en nødvendighed, men også en stor udfordring i forhold til den fremtidige udbygning med møller på land.

Det er ikke nogen hemmelighed, at de politiske og administrative barrierer for at sætte nye møller op på land bliver stadig større i det tætbefolkede Nord-europa. Det gælder i England, Holland og Tyskland, hvor der f.eks. i delstaten Nordrhein-Westfalen nu er indført regler om, at der skal være mindst 1500 meter til den nærmeste bebyggelse.

Det betyder et "de facto" stop for opsætning af nye møller i Tysklands største delstat. Et af de emner, der har været mest polemik omkring i Tyskland, er lysafmærkningen. Og modstandere både herhjemme og i Tyskland har kørt den ene kampagne efter den

anden om dette såkaldte nattecirkus med blinkende lygter.

Derfor er det også en stor glæde, at det efter flere års intensiv dialog med myndighederne nu er lykkedes Vindmølleindustrien at opnå væsentligt lempeligere regler for lysafmærkningen på kommende store vindmøller på land i Danmark. Det lykkedes i høj grad på grund af medspil fra Energistyrelsen, der var med til at koordinere indsatsen over for Statens Lufthavnsvesen og Flyvertaktisk Kommando, som er de ansvarlige myndigheder.

De nye regler kræver, at der kun monteres et svagt, rødt lys, der ikke blinker, på møller mellem 100 og 150 meter. Det er virkelig et godt resultat for alle. Med de nye og mildere krav vil lyset på møllerne være langt mindre synligt for naboerne, end det er nu. Vi håber naturligvis, de nye regler vil være med til, at borgerne ikke er bange for, at store vindmøller vil genere dem. Med de nye krav behøver kommunalpolitikere heller ikke at frygte, at de store møller skal stå som et blinkende lysshow om natten, sådan som mange desværre fejlagtigt tror.

Vi vil i løbet af vinteren iværksætte en informationskampagne, så de gode nyheder kan nå ud til alle amter og kommuner i det danske land. På samme tid vil vi i Bruxelles markedsføre de nye danske regler med henblik på at sætte en tydelig dagsorden for mere lempelige regler for lysafmærkning i hele Europa.

Men husk at den mest effektive kommunikation fortsat er mund til mund metoden. Hvis du ikke allerede har gjort det, så skynd dig ind og fortæl din nabo om de nye regler for lys. Det kan ikke gå for hurtigt med at sprede det glade budskab.

Bjarne Lundager Jensen
Direktør

I ORKANENS ØJE

Alting drejede sig om vindkraft på havet til den internationale konference og udstilling i Bella Center. Copenhagen Offshore Wind skulle være verdens største begivenhed af sin art – og blev det.

En mediestorm rejste sig den onsdag i oktober, hvor kronprins Frederik klipede det røde silkebånd i Bella Centeret og åbnede Copenhagen Offshore

Wind 05. Og de tre hektiske dage i Bella Centeret levede op til forventningerne om, at begivenheden skulle samle verdens opmærksomhed på det store potentiale, der ligger i at bygge vindkraftværker på havet.

Gennem to år har Vindmølleindustrien arbejdet på at få begivenheden op at stå. Fra starten har ambitionsniveauet været lige så højt, som de hav-

møller, det hele drejer sig om. Med en målsætning om at lave en konference af højeste internationale klasse, har det været nødvendigt at samle verdens førende eksperter på alle områder, der relaterer til offshore vindkraft.

De første tilbagemeldinger viser, at deltagerne generelt set har fået noget ud af at være med. Claus Bøjle Møller, konsulent i Vindmølleindustrien, har været ansvarlig for sammensætning af det meget ambitiøse program. Igenem et halvt år har han haft personlig kontakt med de mere end 100 talere ved konferencen. "Det har jo været noget af et puslespil at få til at gå op, og jeg vil da indrømme, at jeg har været noget nervøs for, om vi kunne fylde auditorierne til de mest nørdede og tekniske sessions. Men vi har haft næsten fuldt hus hele vejen rundt, så vi har grund til at være tilfredse, siger Claus Bøjle Møller med jysk beskedenhed.

De nøjagtige besøgstal mangler endnu at blive gjort op, men alt tyder på, at 1000 deltagere fulgte konferencen i Bella Center. Et besøgstal der vækker beundring og nogle steder også misundelse i vindkraftmiljøet. Da en britisk deltager blev spurgt, hvordan konferencen havde været, svarede han således syrligt: "Alt for godt!"

Også udstillingen endte som en kæmpe succes. Med 107 udstillere og 2000 m² udstilling blev COW suverænt den største offshore-vindudstilling nogensinde. Efter en stille åbningsdag, hvor de fleste konferencedeltagere havde travlt med at lytte til foredragene, kom der mere gang i udstillingen torsdag og fredag. "Der har til tider været lidt stille på vores stand, men på den anden side har publikum været meget relevant og vores Business-to-Business-kontakter har været af meget høj kvalitet. Så alt i alt har vi opnået, hvad vi

Vindmøllebranchen nød godt af Kronprins Frederiks oprigtige interesse og engagement, da han først lyttede til COW's åbningsdebat og siden åbnede udstillingen, hvor han også blev vist rundt.

kom for, og vi vender højst sandsynligt tilbage i 2007", sagde Jan Behrendt Ibsø, markedschef for Europa i SGS halvvejs gennem Copenhagen Offshore Wind.

Hanne Jersild, projektleder i Vindmølleindustrien, gjorde fredag eftermiddag status, da de sidste besøg-

ende var på vej ud af Bella Centrets udstillingshaller: "Det har været tre forrygende dage. Vi er meget tilfredse med forløbet af både konferencen og udstillingen. Nu skal vi hjem og for-døje de mange indtryk, og så skal vi i gang med en grundig evaluering. Når det er første gang, vi laver sådan et stort

arrangement, bliver vi også nødt til at justere nogle detaljer. Det bliver svært at overgå denne begivenhed, men Vindmølleindustrien skal nok sørge for, at Copenhagen Offshore Wind i 2007 bliver endnu bedre.", smilede en glad og udmattet Hanne Jersild.

Kronprinsen vises rundt på LM Glasfibers stand af Vindmølleindustriens ny bestyrelsesformand Søren F. Knudsen.

DANMARK BLIVER ROLLEMODEL FOR EU

Hvis de store havmølleparker skal blive til virkelighed på verdensplan, kræver det blandt andet, at en række bureaukratiske forhindringer bliver fjernet. Af samme grund var Energistyrelsen vært for et politisk seminar for embedsmænd fra hele EU, for at forbedre rammerne for det europæiske offshore-marked.

Sideløbende med COW 05 mødtes 80 EU-embedsmænd i København og

arbejdede i et intensivt døgn på at komme med anbefalinger til de europæiske politikere. Resultatet blev Copenhagen Strategy som for første gang pålægger Ministerrådet at udarbejde en konkret handlingsplan for udviklingen af havmølleparker i Europa. EU's embedsmænd anbefaler nu de europæiske regeringer at bruge den danske model, som er langt mindre bureaukratisk end i andre EU-lande.

Resultatet af Copenhagen Strategy er blevet overraskende konkret:

"Det er meget positivt, at de europæiske embedsmænd har forstået den klare besked fra branchens folk på Copenhagen Offshore Wind-konferencen. Nu er det op til Europas politikere at handle, så vi når de fastsatte målsætninger om ren, vedvarende energi i Europa", siger Vindmølleindustriens Jakob Holst.

MØRKET SÆNKER SIG...

Nye regler om flymarkering sikrer, at de store møller slipper for de kraftige, blinkende lamper, som nogen har følt sig generet af.

"Det er da fantastisk!" Sådan lyder den spontane reaktion på de nye flymarkeringsregler fra Mikael Bramsen, formand for Foreningen BY og LANDs lokalafdeling i Ulfborg-Vemb Kommune. Som nabo til store vindmøller har han følt sig generet af deres blinkende lys.

BRUTALE BLINK

Som formand for Foreningen BY og LANDs lokalafdeling i Ulfborg-Vemb kommune arbejder han blandt andet for at bevare karakteristiske og kulturhistorisk værdifulde landskaber, og ifølge lokalformanden har de blinkende lys skadet miljøet.

"Det har været brutalt her i det vestjyske nattemørke med de blinkende lygter. For mørke er jo ikke bare mørke. Når man går ude i det, vænner man sig til det, med mindre man altså bliver blændet af et kraftigt blinkende lys. Så det er da dejligt, at der nu bliver skruet ned for blusset", mener Mikael Bramsen, og han fortsætter: "Det er jo paradoksalt, at man for at skåne miljøet med vedvarende energi samtidig ødelægger det æstetiske miljø."

HÅB OM FLERE STORE MØLLER

Med de nye regler er det nu muligt at sikre forsyningen af ren energi, uden at blinkende lys generer de omkringboende.

De nye regler er kommet i stand efter forbilledligt samarbejde mellem myndighederne, Vindmølleindustrien og fabrikanterne og kan betyde, at det bliver mindre problematisk at stille de nye møller op, efter at det danske marked er gået totalt i stå de sidste tre år. Gurli Held, der er salgsschef i Siemens Windpower, er spændt på, hvordan politikerne vil reagere på de nye regler:

"Vi håber selvfølgelig, det bliver lettere at opnå tilladelser til at stille de store møller op med de nye regler, men vi er spændte på, om amternes bekymring for de hidtidige regler om flyafmærkning har været reel, eller om de har brugt flyafmærkningen som et argument for at undgå at tage stilling til et svært spørgsmål, der ofte er meget delte meninger om blandt borgerne."

TAB IKKE HOVEDET

Med de nye regler om et svagt, rødt lys, der ikke blinker, har luftfartsmyndighederne været meget imødekom-

mende, mener Gurli Held.

"Nu skal vi i gang med at udruste en demonstrationsmølle med lamper, der modsvarer de nye, lempeligere krav, og så tror jeg folk vil kunne se, at det er til at leve med."

Men hun advarer både politikere, planlæggere og folk i branchen om ikke at tabe hovedet, når det skal planlægges, hvor fremtidens møller skal stå.

"Vi skal passe på, vi ikke overgøringene. Det er vigtigt, at vi holder fast i, hvad rummeligheden i landskabet er. Ud over vurderingen af vindpotentialet skal den "fysiske" rummelighed også vurderes. Ellers risikerer vi at ende med nogle områder, hvor der står flere store møller end området kan bære set i forhold til omgivelserne. Og det er hverken vi eller nogen andre tjent med", mener Gurli Held.

MARKANT REDUCEREDE KRAV TIL LYS PÅ VINDMØLLER OVER 100 METER

Statens Luftfartsvesen har i juni 2005 fastlagt nye, mere lempelige krav for flyafmærkning af vindmøller mellem 100 m og 150 m. Det betyder, at afmærkningen vil være langt mindre synlig for de omkringboende end tidligere.

Lysstyrken er 200 gange svagere. Fremover er kravet som hovedregel et fast rødt lys på 10 candela. Det svarer populært udtrykt til lysstyrken fra ca. 10 stearinlys eller en rød cykellygte. Tidligere var kravet 2.000 candela.

Slut med blinkende lys. Mens lyset tidligere skulle blinke skal det fremover være fast, hvilket giver et mere roligt indtryk. Lyset bliver som tidligere monteret på møllehuset og afskærmet, så det primært kan ses fra luften.

Ingen krav om bemaling af vinger eller tårn. Mange steder i udlandet ses fx røde bemalinger af vinger og tårne. Det vil ikke blive krævet i Danmark.

MYTER STOPPER MØLLER

Det kniber med at få opstillet nye vindmøller i Danmark. Men ofte bunder borgernes og politikernes skepsis i fejlinformation eller mytedannelse om generne ved store vindmøller.

Lysshow på landet, stroboskop-effekt i dagligstuen og konstant støj i soveværelset. Det er nogle af de myter en del mennesker forbinder med store vindmøller. Men virkeligheden er en ganske anden.

Et eksempel er Lemvig Kommune, hvor de fleste borgere faktisk endte med at blive glade for, at en række gamle møller blev skiftet ud med nogle nye, store. Her blev 35 mindre vindmøller pillet ned i 2003 og erstattet af fem 100 meter høje møller.

INFO FJERNER ANGST

”Vi oplevede, at folk på forhånd var bange for, at de støjede mere eller kastede skygger ind i stuerne. Men når først vi har informeret ordentligt, forsvinder usikkerheden, og nu kan naboerne godt se fordelene ved, at de små, gamle røg ud til fordel for nogle få store”, siger direktøren for Energicenter Nord – Mads Willadsen – der stod bag udskiftningen.

Han mener, det er helt afgørende at informere grundigt og præcist så tidligt som muligt i projektfasen, for at folks

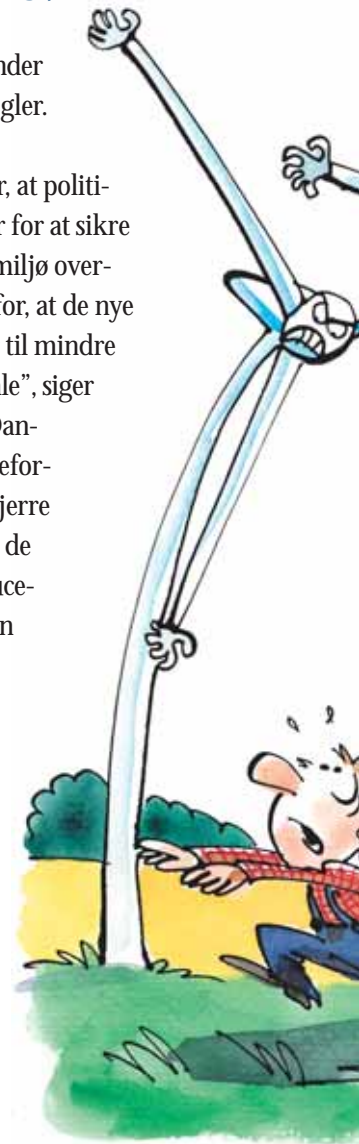
angst og usikkerhed forsvinder. Det er de færreste, der er klar over, at for eksempel skyggekastning – eller stroboskop-effekt, som vindmølleskeptikere ynder at kalde det – kan undgås helt med den moderne teknologi. For der findes computer-programmer, der ved hjælp af GPS-teknologi på minuttet kan beregne, hvornår et hus risikerer, at vingskyggerne rammer et vindue. Derfor har de fleste nye møller indbygget et miljøstop, så de bliver sat i stå, hvis skyggerne rammer et hus. For selvom det ikke er et lovkrav, arbejder møllefabrikanterne sammen med møllejerne om at stoppe vindmøllen, så et hus ikke udsættes for mere end 10 timers skyggekast om året, forudsat at solen skinner.

NYE MØLLER GENERERER MINDRE

Samtidig er reglerne for lysafmærkning blevet ændret over sommeren (se artikel side 10-11), så det ikke længere er nødvendigt at sætte et kraftigt, blinkende lys op på de store møller over 100 meter. Netop nu sidder embedsmænd i amter og kommuner og afgør, om der må sættes store møller op, men det er ik-

ke alle, der er kender til de ændrede regler.

”Det ærgerlige er, at politikerne i deres iver for at sikre borgerne bedre miljø overser muligheden for, at de nye møller faktisk er til mindre gene end de gamle”, siger formanden for Danmarks Vindmølleforening Asbjørn Bjerre og henviser til, at de nye møller producerer langt mere ren energi til færre penge.

PER DAVIDSEN, 52 ÅR, DIREKTØR, NÆRUM

Synes du det er godt eller skidt, at vi har vindmøller i Danmark? Jeg synes, vindmøller er glimrende. De er

et godt alternativ til olieenergi og så er de miljøvenlige. *Hvad synes du om vindmøllernes placering og udseende i landskabet?* Jeg har ikke noget mod vindmøller, så længe de ikke står i min egen baghave... Men jeg synes nu de ser forkerte ud på for eksempel en mark. Det er bare ikke en naturlig del af landskabet.

JENS BIDSTRUGE, 49 ÅR, FAGLÆRER, NÆSTVED

Synes du det er godt eller skidt, at vi har vindmøller i Danmark?

Det er godt, fordi de er miljøvenlige og man sparer på energien.

Hvad synes du om vindmøllernes placering og udseende i landskabet? De er ikke lige kønne. Det er mest vindmøllerne ude på vandet, som generer mig, fordi jeg sejler meget. Men jeg foretrækker dog vindmøller frem for for eksempel kul. Vindmøllernes miljøvenlighed opvejer deres udseende, og jeg er stolt som dansker over, at vi er førende på det her område.

IKKE I MIN BAGHAVE...

MYTE Naboer til store vindmøller risikerer flimrende skygger ind i stuerne.
FAKTA Skyggekastning kan beregnes forud på minuttet. Selvom der ikke findes noget lovkrav, arbejder møllefabrikanter og -ejere ud fra, at et beboet hus kun må udsættes for maksimalt 10 timers skyggekast om året.

MYTE Store møller blinker og blænder – især om natten.
FAKTA Vindmøller over 100 meter skal fra 1. juni kun påmonteres et svagt rødt lys, svarende til en cykellygte, der hverken blænder eller blinker.

MYTE Store vindmøller larmer mere end mindre vindmøller.
FAKTA Det der betyder mest for støjen fra vindmøller er vingernes hastighed. Den er nedsat på store møller af hensyn til bl.a. støjen. Moderne vindmøller støjer omtrent lige så meget som vindmøller med 10 gange mindre effekt gjorde for 10 - 15 år siden.

MYTE Store vindmøller kan genere folk med infralyd.
FAKTA Miljøstyrelsen har vurderet, at moderne vindmøller ikke udsender infralyd med en styrke, der har nogen betydning for den oplevede støjgene.

MYTE Store vindmøller udsender generende lavfrekvent støj.
FAKTA Miljøstyrelsens nuværende erfaring tyder ikke på, at der generelt er lavfrekvent støj fra vindmøller i nærheden af styrelsens anbefalede grænser.

KAMILLA MATZEN, 18 ÅR, STUDERENDE, ROSKILDE
 Synes du det er godt eller skidt, at vi har vindmøller i Danmark? Godt fordi de er miljøvenlige. Det giver os en

mulighed for at forsyne os selv med energi.
 Hvad synes du om vindmøllernes placering og udseende i landskabet? Jeg har ikke noget mod deres placering og synes ikke, at de generer i landskabet. Vindmøllerne i vandet er de bedste, fordi de producerer mest.

BIRTE HJORT, 49 ÅR PARKERINGSVAGT, SLAGELSE
 Synes du det er godt eller skidt, at vi har vindmøller i Danmark? Jeg synes, vindenergi er godt fordi det forurener mindre end andre energiformer.

Hvad synes du om vindmøllernes placering og udseende i landskabet? Jeg synes, vindmøller er voldsomme i landskabet. Især når der står flere vindmøller sammen. De passer bare ikke ind.

NØGLEN TIL SUCCES ER SAMARBEJDE

Vindmøllebranchen er blevet en global industri, og det stiller krav til underleverandørerne. Læs her om, hvilke udfordringer de små og mellemstore virksomheder står over for.

Den tonstunge lastvogn svinger ud fra C.C. Jensens fabrik i Svendborg. Fuldt læsset med oliefiltre sætter den kursen mod Spanien, hvor de skal monteres i spanske Gamesa- og Ecotécnia-møller. C.C. Jensen A/S er en af de virksomheder, der mærker udviklingen og de udfordringer, der følger med at være en del af en global industri. Uge efter uge bliver leverancerne sendt ud i verden, og 80 procent af fabrikkens omsætning går til eksport.

De danske underleverandører sidder stadig tungt på store dele af verdensmarkedet trods den stigende konkurrence fra udlandet.

”Mange danske underleverandører har haft kunder liggende inden for en radius af 50 km, men der er kommet et øget behov for at kigge ud ad,” siger general manager Ulrich Ritsing. Han forklarer underleverandørernes stigende globale udfordringer med, at vindmølleindustrien med sine godt 20 år stadig er i sin ungdom, og i takt med at vindmøllevirksomhederne vokser, sker der en naturlig udvikling, hvor virksomhederne søger flere kunder.

Selvom de danske vindmølleproducenter sidder på 40 procent af verdensmarkedet, har både Vestas og Siemens produktionsenheder over hele kloden, og underleverandørerne skal kunne producere til hele verden – ofte med meget kort leveringstid.

VIDEN ER MAGT

Danmark har som verdens førende vindkraftnation et teknologisk forspring i forhold til konkurrenterne,

men hvis det skal bevares, er det nødvendigt at underleverandører og producenter samarbejder.

”Noget af det, der gør, at man kan konkurrere som underleverandør, er, at den viden vi producerer i et projekt samles op og integreres i den viden, som virksomheden allerede besidder. Derfor er samarbejdet mellem producenter og underleverandører så vigtigt, for at man kan fastholde de indsamlede erfaringer”, mener Ulrich Ritsing.

Han henviser til lektien, der er lært i marineindustrien. Danskerne besidder i dag stadig meget viden og mange virksomheder på området trods de mange lukkede værfter. Ifølge Ulrich Ritsing skyldes det, at man har forstået at holde fast i de danske underleverandører, holde dialog med dem og har skrevet knowhow ind i projekterne. ”Vi skal huske på denne historie inden for vindmøllebranchen og sørge for at holde fast i den viden, der er i Danmark og benytte den optimalt.”

DIALOG OG INNOVATION

Ulrich Ritsing mener, at det er vigtigt,

at samarbejdet er baseret på åbenhed, og at underleverandørerne kan få lov til at indgå i nogle udviklingsprojekter. Det kan være, at underleverandøren placerer en ingeniør hos den pågældende producent, eller at underleverandøren producerer hos producenterne. Han er bevidst om, at det kræver nogle klare afgrænsninger inden for de forskellige områder, men han mener, at det tætte samarbejde vil gavne alle.

En anden udfordring er, at underleverandørerne ikke kun skal tænke i egne komponenter, men også skal være bevidste om andre dele i møllen. Vindmøllerne har udviklet sig til at være højteknologiske maskiner, hvor selv de mindste dele skal fungere i en kompliceret helhed. Ulrich Ritsing beretter: ”Det er ikke længere nok bare at være komponentleverandør. Vi skal kunne indgå i projekterne ved både at levere produkterne, være sparringspartner for kunder, tilbyde viden og knowhow og udvikle projekter.”

Vindmølleproducenterne kan ikke sidde med alle processer og bygge al viden ind i organisationen. Det er derfor nødvendigt, at underleverandørerne i stigende grad kan tænke innovativt inden for deres produkter, design, nye måder at bygge komponenter ind på og nye måder at kombinere dem på. For de rigtige ideer betyder nemlig pris- og tidsbesparelser og dermed

øget konkurrenceevne for både leverandør og mølleproducent.

Den holdning bekræftes af Jan Struve, adm. direktør i Svendborg Brakes A/S, der leverer bremsesystemer til vindmøller. Han fortæller, at de har

ændret virksomhedens struktur for at kunne leve op til producenterens krav. Nu er arbejdsområderne delt op i vindmøller og non-vindmøller.

"Det er nødvendigt at specialisere sig, og vi har derfor samlet al knowhow et sted, som betjener vindmøllekunder. Det gør det hurtigere at udarbejde løsningssystemer. Alle de ansatte er folk fra branchen, som

ved noget om alle områder af vindmøller, hvilket gør, at vi kan tilbyde bedre løsninger," siger Jan Struve.

Sikkert er, at branchen for længst er blevet global. En del underleverandører er flyttet med de store producenter til udlandet og langt flere overvejer at gøre det samme.

Af Lizette Westh Jensen

TAG MED TIL FREMTIDEN

Vindmøllebranchen står ved en skillevej, hvor de eksisterende samarbejdsformer mellem underleverandører, vindmøllefabrikanter og energiselskaber konstant udfordres. Derfor sætter Vindmølleindustrien fokus på underleverandørernes udfordring på mødet i **Windpower Club den 30. november på Handelshøjskolen i Århus**. Temaet er "Leverandørkæder i forandring", hvor professor Poul Houmann Andersen vil fremlægge sin rapport om vindmøllebranchens underleverandører.

I takt med at de store producenter udvider uden for landets grænser, kommer der pres på underleverandørerne for at følge med. Spørgsmålet mange af Vindmølleindustriens medlemmer

stiller sig selv i øjeblikket er, om virksomhederne skal vove at tage springet og åbne produktion i udlandet også. Men selv om netværket i branchen er uvurderligt for udveksling af erfaringer, er det bedste grundlag for at træffe beslutninger på ved at tage udfordringer i øjesyn selv.

Derfor arrangerer Vindmølleindustrien til marts næste år en rejse for medlemsvirksomhederne til Asiens hurtigst voksende marked fra **den 11.-18. marts 2006**. I Indien blev der alene i 2004 opstillet 875 MW og der er flere danske virksomheder, der allerede har taget konsekvensen og flyttet dele af produktionen til landet. Læs mere om turen på www.windpower.org

VI SKAL VÆRE STOLTE

Søren F. Knudsen er ny bestyrelsesformand for Vindmølleindustrien.

Vindmølleindustrien har fået ny bestyrelsesformand. Vindformation fangede ham undervejs til møde i København.

Selv om mobiltelefonforbindelsen er dårlig, kan man ikke undgå at fornemme nerven og engagementet i stemmen hos Vindmølleindustriens nyvalgte bestyrelsesformand.

"Det, jeg brænder for er, at branchen får fuld 'credit' for, hvad den har opnået. Jeg er træt af at høre menigmand forbinde vindmøller med tilskud. Vi skal være stolte af, hvad vi kan og folk skal vide, at branchen sikrer Danmark tusindvis af arbejdspladser, valutaindtægter til statskassen og økonomisk vækst i det hele taget."

42-årige Søren F. Knudsen er til daglig salgs- og marketingdirektør hos vingeproducenten LM Glasfiber A/S. En

virksomhed der har gennemlevet den danske vindmølleindustris op- og nedture. Derfor er det også branchens renommé, der ligger den 42-årige på sinde.

"Vi skal have gang i hjemmemarkedet igen. Selv om branchen eksporterer det meste af produktionen, kan vi ikke leve uden det danske marked. Det er positivt, at der er vedtaget to nye havmølleparker, men vi må også have nye vindmøller på land. Her er udskiftningsordningen helt afgørende. Men indtil videre har den ikke fungeret godt nok. Derfor er det nødvendigt, at de lokale politikere bakker op om ordningen og er med til at sikre udpegningen af områder til de nye møller."

Hvad skal der til for, at vi bevarer vores førerposition på verdensmarkedet?

"Vi skal fortsætte med at arbejde hårdt for at forbedre vores teknologi. Det nytter ikke noget, at vi læner os tilbage, slapper af og siger: "Så nu har vi alle sammen en 2 MW-mølle." Det er nødvendigt med innovation hele tiden, hvis vi skal beholde vores forspring til de udenlandske konkurrenter."

Hvad er vi mindre gode til i branchen?

"Jeg synes ikke, vi har været gode nok til at kommunikere til den brede befolkning, hvor meget vindmøllebranchen bidrager med til samfundet. Jeg tror, vi har været fanget i det politiske spil mellem modstandere og tilhængere. Nu er der behov for, at vi alle bliver dygtigere til at fortælle om, hvad vi laver, så folk anerkender, at vindmøllebranchen skaber jobs, bedre miljø og kroner i statskassen."